

# Juridisk infrastruktur

—

## betydningen av samspill mellom lovene

Advokat Per-Ole Hegdahl



## Selskapslovgivning vs. annen lovgivning



- Hvordan kan selskapsretten være bedre tilrettelagt næringslivets behov og verdiskapning?
  - Viktig å innse at skatte- og avgiftslovgivningen står sentralt
    - Skatte- og avgiftsmessige konsekvenser vesentlig faktor for beslutningene
  - Det samme gjør til dels bokførings- og regnskapslovgivningen
    - Virksomhetsformen er bestemmende for regnskapsregler
    - Administrative byrder
    - Offentlighet rundt økonomiske resultater

## Valg av foretaksform



EPF	AS/ASA	ANS/DA (DLS)	Samvirkeforetak
<ul style="list-style-type: none"> <li>• Ingen egen lov</li> <li>• Én eier (+ ektefelle)</li> <li>• Krav til næring</li> <li>• Fullt øk. ansvar</li> <li>• Enkelt å etablere</li> <li>• Ingen EK-krav</li> <li>• Uttak enkelt</li> <li>• Ikke lønn til eier</li> <li>• Ikke minstefradrag</li> <li>• Skatt på overskudd</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Egne lover</li> <li>• Minst én eier</li> <li>• Ikke krav virksomhet</li> <li>• Begrenset ansvar</li> <li>• Etabl. detaljregulert</li> <li>• EK min. 30' / 1 mill</li> <li>• Uttak komplisert</li> <li>• Lønn ved arbeid</li> <li>• Minstefradrag i lønn</li> <li>• Skatt på overskudd og utbytte</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• «Sekkelov»</li> <li>• Minst to eiere</li> <li>• Krav: øk. virksomhet</li> <li>• Fullt øk. ansvar</li> <li>• Relativt enkel etabl.</li> <li>• Ingen EK-krav</li> <li>• Uttak enkelt</li> <li>• Valgfrihet arb.godtgj</li> <li>• Ikke minstefradrag</li> <li>• Skatt på overskudd og utdeling</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Egen lov</li> <li>• Minst to eiere</li> <li>• Ivareta øk. interesser</li> <li>• Begrenset ansvar</li> <li>• Etabl. detaljregulert</li> <li>• Forsvarlig EK</li> <li>• Uttak komplisert</li> <li>• Lønn ved arbeid</li> <li>• Minstefradrag i lønn</li> <li>• Skatt på overskudd og delvis utbytte</li> </ul>

For KS gjelder samme regler som ANS/DA, men lønn må betales deltakere med begrenset ansvar. Med minstefradrag.

## Spiller lovene på lag?



Utfordrende i praksis:

### Regelverksbetingelser

- Tallregulerte grenser
- Reguleringer ut fra foretaksform
- Bransjeavhengige betingelser
- Begreper med nyanseforskjeller i betydning

### Regelverksstruktur

- Unntaksregler
- Regelverk som ikke er samkjørt
- Ulogisk regelverk
- Tidsmessig regelverk
- Tilgjengelighet på regelverk

- Generelt mye å ta hensyn til
- Det er lett å snuble...

## Eksempler på utfordringer

### Tallregulerte grenser

a) Ikke ansett som virksomhet avgiftsmessig før omsetning på kr 50.000 passeres

- Krevende å bli registrert
  - Men plikt til å oppkreve mva, samtidig som det ikke er lov å innkreve mva i registreringsperioden
- Svært krevende å bli forhåndsregistrert
  - Tilbakeføring om man ikke lykkes
- Det bør innføres mva fra første krone, i det minste på valgfri basis



## Reguleringer ut fra foretaksform

- a) Regnskapsplikten er klar for noen, uklar for andre
- b) Innsendingsplikt Regnskapsregisteret, og offentlighet for regnskapene
- c) Ikke skattemessig nøytralitet mellom foretaksformer
  - Skatt på løpende inntekter kontra utdelinger (utbytte mv)
  - Fritaksmetoden
  - Rett til å ta ut lønn med minstefradrag
  - Næringsfradrag mulig løsning



## Bransjeavhengige betingelser

- a) Omfattende bransjebestemmelser i bokføringsforskriften kap. 8
- b) Betydelige unntak for bransjer i mva-regelverket

## Begreper med ulik betydning

- a) Utbytte
- b) Virksomhet (næringsbegrepet)
- c) Nærstående parter
- d) Konsernselskap
  - Regnskapslovutvalget foreslår i NOU 2015:10 å bytte ut «bestemmende innflytelse» med «kontroll». Ordlyden foreslås også endret, slik at den avviker ennå mer lovene imellom.

## Regelverk som ikke er samkjørt

- a) Forskjellige periodiseringsregler for regnskap, skatt og merverdiavgift
  - Hhv opptjenings-, realisasjons- og fakturaprinsipp
  - Selskapslovene er mest opptatt av «økonomisk stilling» inkl forsvarlig likviditet
- b) Oppbevaringstid 3 ½ eller 5 eller 10 år? Eller noe annet?
  - Det bør foretas gjennomgang av krav til oppbevaringstid i lovene
  - Egne og avvikende krav i f.eks. aksjelov, tollov og merverdiavgiftslov
- c) Hvem har ansvar for oppbevaring etter sletting av selskap?
- d) Står styremedlemmers ansvar i samsvar med styremedlemmenes rettigheter overfor mangelen på informasjonsplikt fra tredjepart?
  - Tredjepart forholder seg gjerne til daglig leder, styreleder eller fullmektig
- e) Aksjeeierbok og aksjonærregister.

## Unntaksregler

- a) Unntak er generelt en utfordring
  - Bør ha spesielt god begrunnelse
- b) Noen unntak er foretrukken hovedregel
  - Betinget skattefritak godtas ved reinvestering etter brann mv
  - Ved nyinvesteringer hvor salg av utrangert driftsmiddel (f eks eiendom) brukes som egenkapital gjennomføres full beskatning
    - 27 % av mulig egenkapital forsvinner for selskaper
    - 38,4 – 50,4 % av mulig egenkapital forsvinner for EPF
    - Direkte hinder mot vekst og fornyelse

## Ulogisk regelverk

- Mulighet for fravalg innført for små AS
  - Redegjørelse om tingsinnskudd skal bekreftes av revisor også ved fravalg
  - Fortsatt krav om revisorbekreftelse av åpningsbalanse
  - Fortsatt krav om revisorbekreftelse ved kapitalforhøyelse med tingsinnskudd
  - Fortsatt krav om revisorbekreftelse av at det er full dekning for bunden EK ved kapitalnedsettelse
  - Avviklingsbalanse skal fortsatt revideres, selv ved fravalg



## Utidsmessig regelverk

- a) Regler om oppbevaringssted ikke tilpasset moderne drift
- Skyløsninger med felles oppbevaring i store datasentre mv.



## Tilgjengelighet regelverk

- a) Hvilket regelverk gjelder for meg (bransjen og foretaksformen)?
- konsesjons- og regelverkskrav til bransjer.
- b) De små må ofte ned i unntakene. Bedre å ta utgangspunkt i de små, og lage tillegg for de store.
- c) Ha klare henvisninger mellom regelverk.

## Konsekvenser av feil og «fair play»

- Liten eller ingen toleranse i lovverket og forvaltningspraksis for at det er menneskelig å feile
  - Begrenser lysten til å satse
  - Det er heller ikke alltid forvaltningen sitter på den riktige løsningen

## Fremtidig lovutvikling - ønske

- Veldig positivt at Regjeringen setter samspill lover imellom på agendaen
- I stedet for etterspurt rapportering er vi tilhengere av hendelsesstyrt rapportering
  - Med a-ordningen som forbilde:
    - Kombiner ALs aksjeeierbok, foretaksregisterlovens opplysningskrav og skatteetatens aksjonærregister
    - Arbeidsulykke
    - Ansette utenlandsk arbeidstaker
    - Søke konsesjon
    - Registrere patent eller varemerke
    - Arrangere utearrangement
    - Søke utslippstillatelse
    - Frakte farlig avfall
    - Offentlige tilskudd og støtteordninger
    - Etc
- Ved fremtidige utredninger, se endringsforslag i et helhetlig perspektiv
- Næringsdrivende må «fremsnakkes»